

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. TRÓJCY *ob. gr.-kat.*

2. Czas powstania

1 poł. XVw.
k. XVw. / 1583r.
1681-86r.

3. Miejscowość

B R A N I E W O

4. Adres

14-500 Braniewo

ul. Kościuszki ¹¹

nr hipoteczny dz. 70B; KW

5. Przynależność administracyjna

województwo elbląskie

gmina / pow. Braniewo

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Braunsberg

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo olsztyńskie

powiat braniewski

8. Właściciel i jego adres

Parafia Personalna Obrządku
Greckokatolickiego
14-500 Braniewo

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

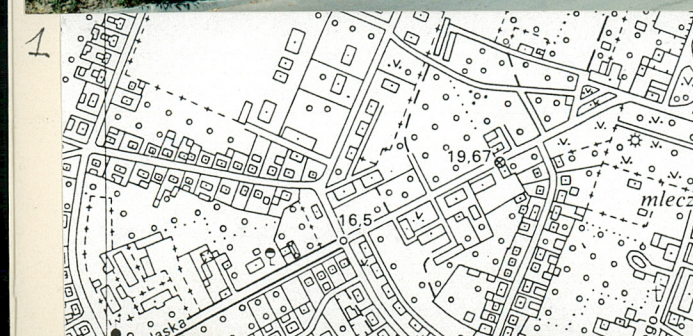
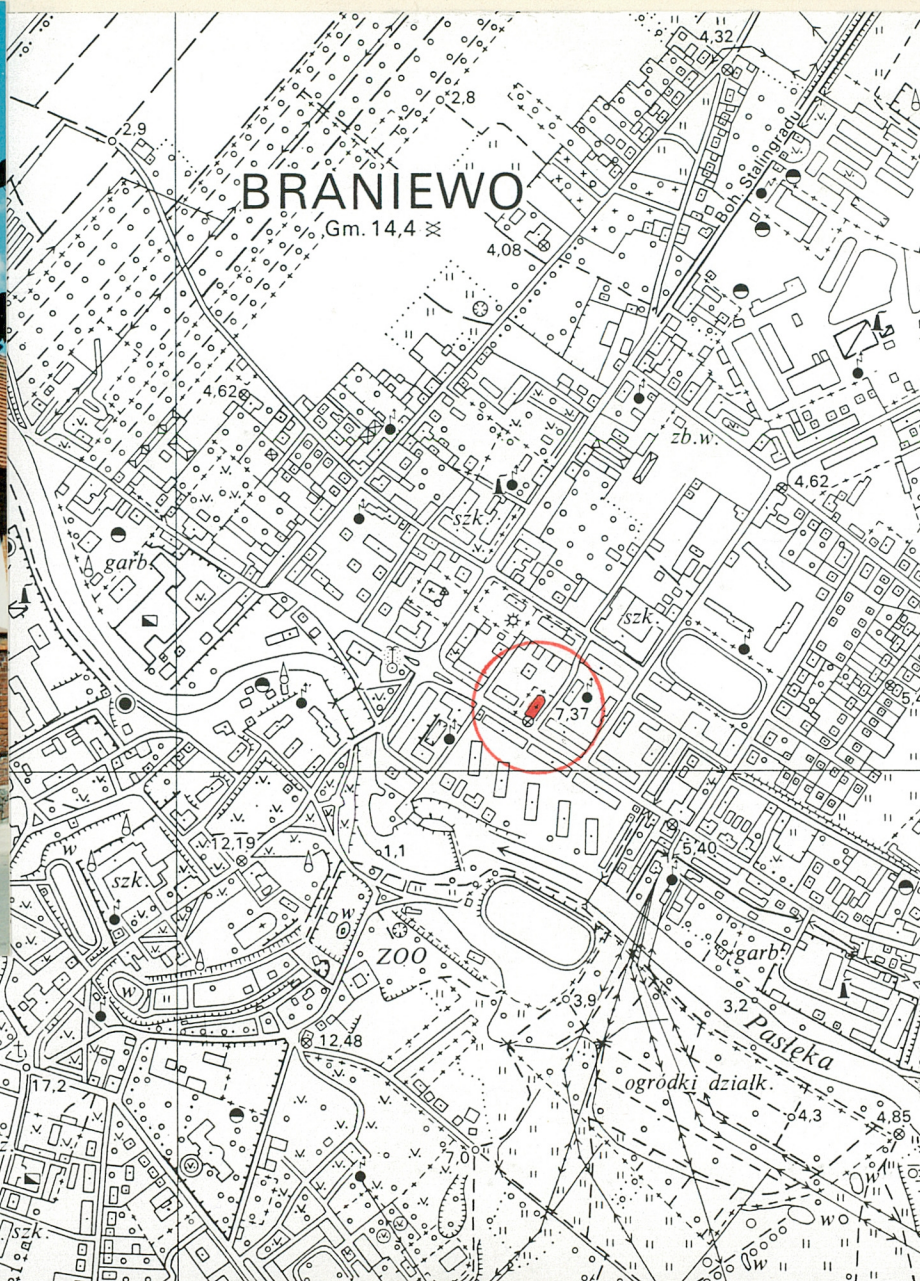
41/B/545/97

14. 12. 1957r.

Nr

data

B/41 (545/97) z 14. 12. 1957

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu

W 1240 - 41 roku Krzyżacy wznoszą pierwszy, zburzony w 1242r. zamek; ok. 1250r. wzniesiony nowy zamek z osadą - również zburzony; w 1284r. Heinrich I Fleming nadaje łubeckie prawa miejskie dla miasta, w 1340r. bp Hermann z Pragi lokuje Nowe Miasto; w 1373r. okresowo połączono oba miasta do 1398r., od 1466r. w Koronie Polskiej, dopiero w 1772r. następuje połączenie obu miast.

Kościół p.w. Św. Trójcy, początkowo kaplica Nowego Miasta, od 1938r. kościół parafialny. Pierwotnie budynek szkieletowy, w 1437r. ufundowana altaria; zniszczony w 1455r., odbudowany w k. XVw., zniszczony ponownie w 1580r., odbudowany w 1583r., zniszczony w 1678r. odbudowany w 1681 - 6 z fundacji Urbana Alshutta - dobudowano wówczas kruchtę i zakrystię; rekonsekrowany w 1702, remontowany w latach 1860, 1896, 1899 i 1939.

budynek gotycki, budowniczy nieznany.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

USYTUOWANIE:

Kościół znajduje się na terenie dawnego Nowego Miasta, po płn.-wsch. stronie ul. Kościuszki, oddalony od niej ok. 5 m, szczytowo; orientowany, na prostokątnej parceli ogrodzonej siatką; przed fasadą szerokie stopnie;

MATERIAŁ:

budynek murowany, ceglany na wapienno - piaskowej zaprawie, na fundamentach z kamienia polnego na zaprawie wapiennej; elewacje wyłożone licówką o wymiarach ok. 29 x 15 x 8 cm; w ościeżach i sterczynach kształtki; w ościeżach okien blendy w elewacji zach.; zakrystia i wnętrze otynkowane;

stropy:

nad nawą strop drewniany z fasetą, belkowy, z belkami ciosanymi o przekroju ok. 23 x 25 cm, podbity deskami, z podsufitką; w kruchcie płn. sklepienie krzyżowe;

więźba dachowa:

drewniana, z belek ciosanych, wieszarowa; ukośne stolce o przekroju 19/25 cm spięte dwoma jętkami o przekrojach 15 x 19 cm, ze stolcem środkowym o przekroju 20/16 cm, związanym z poprzecznym tramem o przekroju 23/25cm; jętki dolne wzmocnione mieczami, górna wsparta na płatwiach o przekrojach 16/18 cm; krokwie o przekrojach 19/20 cm;

dach:

kryty podwójną karpiówką w koronkę, na ołaceniu;

posadzki:

w nawie płyta kamienna szara i czerwona o wymiarach 40 x 40 cm, pod ławkami wylewka cementowa; w prezbiterium współczesna płytka terakotowa, w kruchcie wylewka betonowa;

schody:

zewewnętrzne ceglane, obetonowane; wewnętrzne z kruchty do nawy piaskowcowe stopnie; na emporę współczesne, metalowe, kręcone;

okna:

w zakrystii drewniane, krosnowe, dwudzielne, 6 - polowe; w nawie metalowe, szczeblinkowe;

drzwi:

zewewnętrzne: główne deskowe, dwuskrzydłowe z ostrołukowym nadświetlem, na zawiasach pasowych, opierzone w romb, z listwą przymykową, z zamkiem skrzynkowym i kutą klamką; w osi płn. fasady deskowe, jednoskrzydłowe opierzone w romb, na zawiasach pasowych z kutą klamką; do zakrystii deskowe, jednoskrzydłowe, opierzone w romb, na zawiasach pasowych; do kruchty ramowe, dwuskrzydłowe opierzone w jodelkę; pomiędzy kruchtą a nawą ramowe obite płytą, na zawiasach czopowych; do zakrystii od strony nawy deskowe, jednoskrzydłowe, z kutym zamkiem i dekoracyjną klamką;

<p>14. Kubatura</p> <p>1212 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>247,5 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>1997r. - remont kruchty i instalacja w niej łazienki, wymiana posadzek w nawie.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Dobry</p> <p>fasada - o zniszczonej starej licówce;</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Nie wymaga interwencji konserwatorskiej.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Nie korzystano;

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, tom II, z.1
1980r.

Boeticher, A. Die Bau- und Kunstdenkmäler der Provinz
Ostpreussen, H.4, Königsberg 1894

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

Fototeka Archiwum PSOZ w Elblągu

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Mirosław Jonakowski listopad 1997r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr M.Jonakowski listopad 1997r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf. mgr M.Jonakowski listopad 1997r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSOZ Elbląg

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka do karty ewidencyjnej zabytków architektury
i budownictwa. Załącznik nr 1 - 3.

1. Miejscowość BRANIEWO, ul. Kościuski	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. TRÓCY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) OPIS c.d., PLAN, ZDJĘCIA
--	--	---

OPIS c.d.PLAN:

kościół jednonawowy, prostokątny, zamknięty od wsch. trójbocznie, z kwadratową zakrystią przyległą do wsch. ściany i kwadratową kruchtą na 4 osi zach. w elewacji pñ.;

BRYŁA:

jednokondygnacyjowa, nakryta dachem dwuspadowym, ze szczytem od zach. zwieńczonym murowaną glorią, nakryta daszkiem dwuspadowym z iglicą; zakrystia niższa, nakryta dachem mansardowym; kruchta, o wysokości ścian sięgających połowy okien w elewacji nawy, nakryta dachem dwuspadowym;

WNĘTRZE:

salowe, nakryte stropem z fasetą; w części wsch. posadzka podwyższona o jeden stopień, za ołtarzem drzwi do zakrystii, w ściankach bocznych szafy o dekoracyjnych odrzwiach; w zach. części empora organowa wsparta na dwóch kompozytowych kolumnach, o płycinowo - ramowej balustradzie dekorowanej laubzekinem; w narożniku współczesne kręcone schody prowadzące na emporę;

ELEWACJE:

elewacja zachodnia - fasada - na otynkowanym cokole, 3 - osiowa; ostrołukowy, dwuuskokowy portal ujmując dwie ostrołukowe, rozglifione, tynkowane blendy; blenda pñ. przepruta prostokątnymi drzwiami; wyżej, oddzielony tynkowanym pasem z inskrypcją * GLORIA * TIBI * TRINITAS *, dwupoziomowy, 4 - osiowy, trójkątny szczyt wzbogacony czterema kwadratowymi sterczynami zwieńczonymi namiotowymi daszkami z kulami, dekorowany służkami na osiach sterczyn, wspartych na kroksztynkach na wysokości podłucha okienek dolnej kondygnacji; okna w dolnej kondygnacji w głębokich, rozglifionych ościeżach, ostrołukowe; w górnej kondygnacji szczytu ostrołukowe, rozglifione blendy, skrajne okna zamurowane, po środku okienka prostokątne umieszczone w ostrołukowych ościeżach; szczyt wieńczy masywna, nadwieszona nieznacznie glorieta przepruta pełną arkadą, zwieńczona daszkiem dwuspadowym z iglicą;

wsch. ściana zakrystii 2- osiowa, na ścięciach ścian nawy ostrołukowe okna;

elewacja pld. - nawa 6 - osiowa, zakrystia jednoosiowa;

elewacja pñ. - 6 osiowa, z kruchtą na 4 osi od zach.;

WYPOSAŻENIE:

ołtarz główny 1825 J. Frey, ambona z 1775r.;

INSTALACJE:

elektryczna, wodno-kanalizacyjna (w kruchcie);

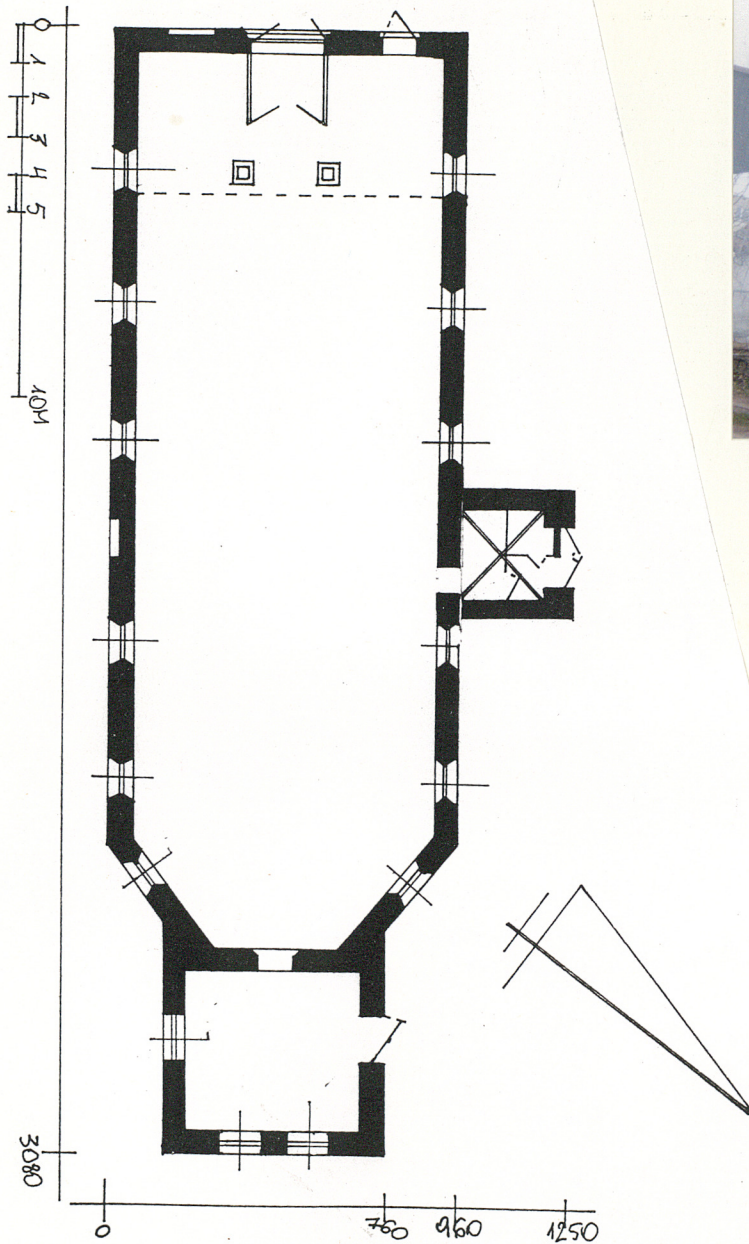
Wkładkę założył: **mgr Mirosław Jonakowski listopad 1997r.**

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **PSOZ Elbląg**

Wzór ODZ 1978 r.

3.

4.

6.

5.

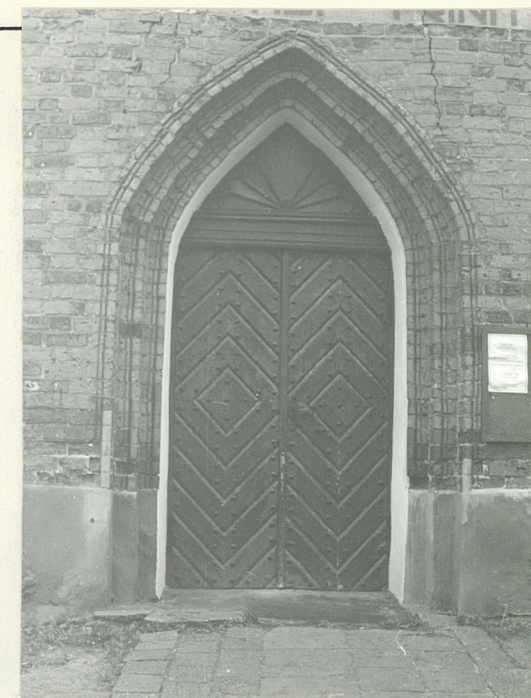
1. Miejscowość BRANIEWO, ul. Kościuski	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. TRÓJCY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA
--	--	--

7.

9.

10.

8.

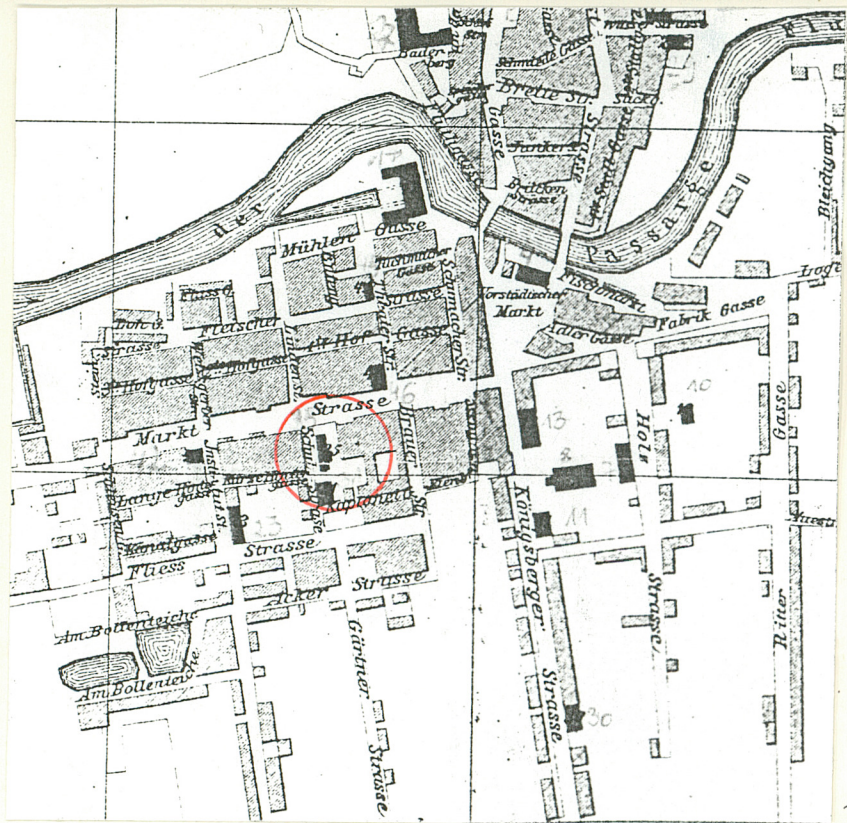
Wkładkę założył: **mgr M. Jonakowski listopad 1997r.**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **PSOZ Elbląg**

zór ODZ 1978 r.

11.

1. Miejscowość BRANIEWO, ul. Kościuszki	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. TRÓJCY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA
---	--	--

18.

19.

Wkładkę założył: **mgr M. Jonakowski listopad 1997r.**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **PSOZ Elbląg**

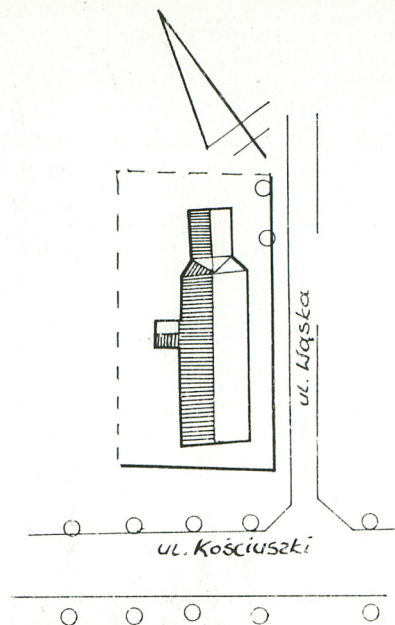
ODZ 1978 r.

21.

20.

22.

SPIS FOTOGRAFII:

1. Widok od pld.-zach.
2. Elewacja południowa
3. Elewacja północna
4. Widok od wschodu na zakrystię
5. Widok od pld.-wsch.
6. Elewacja pln. zakrystii
7. Narożnik pln.-wsch.
8. Zakrystia - widok od wschodu
9. Wnętrze - ołtarz
10. Drzwi wejściowe od zach.
11. Wnętrze - empora organowa
12. Plan miasta Braniewa z 1890r.
13. Drzwi wejściowe na osi pln. elewacji zachodniej
14. Fundament - narożnik
15. Okno w szczycie elewacji zach.
16. Sterczyzna - narożnik elewacji zach.
17. Wnętrze - ołtarz - detal
18. Wnętrze - ambona
19. Wnętrze - kolumna wspierająca emporę
- 20, 22, 23. Stan obiektu z 1957r.
21. Gloria w szczycie zach.
24. Drzwi od zach. - klamka

23.

24.

